

Concept general e concret en il decurs da 2004

La regenza respunda a l'incumbensa da deputà Corsin Farrér concernent l'introducziun dal rumantsch grischun en scola

DA MARTIN CABALZAR

■ **La regenza è pronta d'acceptar l'incumbensa da deputà Corsin Farrér (pcd Stierva) – sustegnida dals deputads rumantschs – e planisescha d'elavurar anc en il decurs da 2004 in concept general e concret per l'introducziun dal rumantsch grischun en scola.** En il rom da l'examinaziun da la structura e da las prestaziuns per sanar las finanzas dal chantun ha il cussegl grond decidì da producir ils meds d'instrucziun rumantschs mo pli en rumantsch grischun. Consequentamain sto vegnir quintà ch'il rumantsch grischun vegnia introducì en curt en l'instrucziun da scola. Sco quai che deputa *Corsin Farrér* accentuescha en sia incumbensa parlamentara tegna questa intenziun actualmain avert bleras dumondas. Gia en la debatta parlamentara ha el tschentà en quest connex diversas dumondas che n'èn betg vegnidas respundidas dal regent respunsabel *Claudio Lardi*. Perquai ha Corsin Farrér, sustegni da 44 deputadas e deputads, pretendì posteruramein da la regenza d'elavurar in concept detaglià areguard la moda da proceder.

Dumondas concretas

Ils interpellants vulan savair da la regenza tge procedura che saja prevedida per l'introducziun, sche quella duaia succeder a moda cumplexsiva, parziala, sin il stgalim bass u superiur. Co duain las persunas d'instrucziun vegnir scoladas? Datti in accompagnament didactic per magistras e magisters incumbensads cun l'instrucziun rumantscha? Pon vegnir realisads projects da pilot?

Cura sto vegnir quintà che il rumantsch grischun vegnia introducì definitivamain en scola? Tgi è competent da decider l'introducziun? Ils deputads s'infurmeschan era sch'i saja prevì ina controlla da qualitad e co il project vegnia finanzià? Tge meds d'instrucziun èn prevedids?

Cuntinuaziun logica

La regenza accentuescha che la decisiun dal cussegl grond da publitgar a partir da 2005 mo pli meds didactics en rumantsch grischun saja ina conseguenza logica dals pass fatgs enfin ussa, numnamain il rg sco lingua uffiziala da la confederaziun, la reschertga positiva davart l'acceptanza dal rg, l'applicaziun dal rg en ils messadis da votaziun. Gia 1999 haja ina gruppa da lavur preschentà recumandaziuns che vegnian consideradas sco concept da basa per introducir il rumantsch grischun sin ils differents stgalims da la scola, scriva Lardi. Sin fundament da quest concept da basa haja la regenza incumbensà il departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient da far l'ulteriura planisaziun per introducir il rumantsch grischun en scola.

Betg d'in di a l'auter

La regenza è da l'avis che il rumantsch grischun duaia remplazzar a lunga vista ils idioms. I valia ussa da fixar tge che sto vegnir fatg fin l'onn 2005 e tge ulterius pass ch'èn necessari per introducir il rg en scola. «La decisiun da publitgar a partir da 2005 ils meds d'instrucziun en rg na signifitgescha betg ch'ì vegn instrui a partir da 2005 mo pli rumantsch grischun dapertut, sin

demplir las pretensiuns da la fracziun rumantscha d'elaborar in concept per il rg en scola.»

tut ils stgalims ed a moda integrala en tut las scolas rumantschas dal chantun», scriva la regenza. Senza dubi stoppia la decisiun dentant vegnir considerata sco term impurtant sin la via a questa finamira.

Elaborar in concept precis

La regenza è da l'avis ch'i saja adattà d'elavurar in concept precis tar las dumondas avertas areguard la procedura e las modalitads da l'implementaziun dal rumantsch grischun en scola, quai che vegnia pretendì en l'incumbensa Farrér e consutsegnaders. La via e la spertadad, cun la qualas la finamira d'introducì il rumantsch grischun en las scolas duai vegnir cuntanschida, n'èn anc betg fixadas. Il proceder concret duai vegnir tractà en il concept precis. La regenza è cunscenta ch'ì sa tractia d'in process che vegn a durar blers onns. Quest process stoppia sa basar sin in concept che vegnia a tractar tant las dumondas ed ils accents fatgs en l'incumbensa sco er auters aspects e stoppia vegnir accompagnà conscienzusamain.

L'elavuraziun da quest concept metta la regenza en vista anc per l'onn 2004.

Maisa radunda sco gremi consultativ

Per far las preparativas per l'elavuraziun da quest concept ha cusseglier guvernativ Claudio Lardi installà ina «maisa radunda» cun exponents da la scola, da la politica e da las medias che duain dar impuls per il concept miss en vista. La «maisa radunda» ha la funcziun d'in gremi consultativ.

Corsin Farrér: «La regenza è pronta d'a-